

Увод

Релативни бројеви све више и више добијају у значајним економским и статистичким анализама. Апсолутни бројеви губе на значају али релативни бројеви добијају све већи примат. Апсолутни бројеви никада неће бити искључени из анализе. Индекси су релативни бројеви помоћу којих упоређујемо ниво једне или више истоимених појава у различито време и на различитом месту. Постоје индекси структуре и индекси динамике који прате појаву у димензији времена. Ако показују варијације једне или више појава, индексе делимо на индивидуалне и групне. Индивидуалне индексе делимо на базне и ланчане, што је условљено са сталном базом или променљивом.

1. Индексни бројеви

У проучавању промена у времену, индексни бројеви имају велику примену. У принципу, индексни број се добија из односа величина једне појаве у два различита периода. У бројоцу се налази текућа вредност а у имениоцу базна вредност. Ако имамо податке (о производњи, промету, повредама на раду и слично) у 2002. и 2003. години, индекс ћемо добити из односа података у 2003. са подацима из 2002. године. Индексни бројеви се изражавају у процентима па је количник потребно помножити са 100. Индекс испод 100 значи опадање обима појаве у односу на базни период, а преко 100 њен пораст. Код временске серије, до индекса можемо да дођемо узимањем за базу једног периода са којим се упоређују вредности свих других периода. То су индекси са сталном базом. Као база може да служи и вредност сваког претходног периода. То су ланчани индекси. Избор базе упоређења је важно питање јер од ње зависе израчунати индекси. Обично то треба да буде онај временски период који се сматра као „нормалан“ у динамици посматране појаве. Временско раздобље у коме је исполњен ненормално низак или висок обим појаве по правилу не би требало узимати за базу упоређења. Да би се осигурала нормаиност базе упоређења, понекад се узима просек од неколико узастопних периода.

Индексни бројеви су од великог значаја у сагледавању динамике, посебно код анализе различитих економских активности. У ту сврху се израчунавају различити индекси, као индустријске и пољопривредне производње, цена на велико и мало, индекс вредности увоза, извоза, продуктивности рада итд.

1.1 Индекс (фреквенције) учесталости повреда на раду

Заштита на раду датира откад и сам рад. Историјски посматрано, повреде на раду забележене су приликом градње пирамида у Египту. Повреде као друштвени проблем јављају се упоредо с индустријском револуцијом уз коју је повезан друштвено забрињавајући број и интензитет повреда и здравствених оштећења на раду или у вези с радом. Масовно повређивање радника везано је уз примену парне машине, затим електричне енергије, да би узело маха са широм применом мотора са унутрашњи сагоревањем и развојем моторизације.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com